

## Brieven

## Merkwaardige krokodilentransen over erfrecht

In reactie op het artikel 'Nieuw erfrecht vol fouten dankzij Kamerleden' van emeritus hoogleraar Van Mourik (Opinie, 13 december) het volgende.

Het is toch wel merkwaardig om te lezen dat collega Van Mourik zich bekreunt over de belabberde kwaliteit van het nieuwe huwelijksvermogensrecht. Hij was immers de initiatiefnemer van een door 14 hoogleraren ondertekende brief waarin de Tweede Kamer werd gevraagd – om uiterst discutabele redenen – dat nieuwe huwelijksvermogensrecht zo spoedig mogelijk te aanvaarden (zie NRC Handelsblad, 3 januari 2008).

En dat alleen om één klein en ondergeschikt detail te realiseren: verkrijgingen uit erfrecht of schenking moesten voortaan buiten de huwelijksgemeenschap vallen.

Uit het Nipo-onderzoek dat in de Memorie van Toelichting op die nieuwe wet vermeld wordt, blijkt echter dat de meerderheid van de gehuwden het nota bene oneens was met het streven van Van Mourik. Het betoog van laatstgenoemde, dat het amendement-Anker ongefundeerd zou zijn, is dan ook onjuist.

Van Mourik noch zijn medeondertekenaars hebben zich bekommerd over de échte grote missers van het nieuwe huwelijksvermogensrecht; geen verzet van hun zijde. Zij die dit wel deden – Luijten (emeritus-Radboud), Meijer (Open Universiteit), Huijgen (Leiden) en ondergetekende (VU-Amsterdam) – kregen uit het kamp-Van Mourik c.s. geen enkele bijval.

De feitelijke bedenker van dit legislatief gedrocht – Leon Verstappen (promotus van Van Mourik) – en de bevriende betrokken ambtenaar (Salomons; nu VU-Amsterdam) hebben hun gang kunnen gaan onder de stilzwijgende zegen van de binnen de notariële wereld (te) invloedrijke Van Mourik c.s.: ouwe-jongens-krentenbrood.

Laat Van Mourik c.s. nu geen krokodilentransen schrijven, want niet iedereen is zo kort van memorie. PROF. MR. GREGOR VAN DER BURGH Universiteit van de Nederlandse Antillen, Curaçao Raadsheer plv. Gerechtshof 's-Gravenhage Emeritus-hoogleraar VU

## Oudste optiebeurs van Europa gaat verloren

De Amsterdamse optiebeurs dreigt te worden verkocht in het kader van de fusie van NYSE Euronext en Deutsche Börse (NRC Handelsblad, 14 november). Daarmee verdwijnt de Nederlandse optiebeurs, de eerste optiebeurs van Europa. De Amsterdamse Effectenbeurs, de oudste effectenbeurs ter wereld, ging haar al voor.

De Nederlandse financiële sector wordt momenteel in een snel tempo gesloopt. ABN Amro werd door buitenlandse concurrenten in stukken gescheurd en verslonden. ING volgde enige tijd later, met dit verschil dat het de Europese Commissie was die haar doormidden sneed, met Neelie Kroes in een glanzende Brutsol.

De afgelopen decennia is Nederland een aanzienlijk deel van zijn financiële economie kwijtgeraakt aan het buitenland. Per saldo alle wholesale activiteiten, zoals de primaire en secundaire aandelenhandel, de kapitaalmarkttransacties (ECM/DCM), asset management, investment consultancy, fusies & overnames en boardroom consultancy. En als klapstuk nu ook nog de optiehandel. In al deze sectoren zijn het de Angelsaksische banken die domineren, zowel binnen als buiten onze landsgrenzen. Nieuwe bankinitiatieven zijn er wel, maar die zijn vooral kleinschalig en gericht op het particuliere segment.

Is dit erg? Ja! Onze financiële sector is, of beter gezegd wás goed voor circa 8 procent van de economie. De effecten op de rest van de economie kunnen niet uitblijven. Daarnaast is het geen goede zaak als Nederlandse ondernemingen hun bankzaken in Londen moeten regelen, net als dat het overgrote deel van onze reusachtige pensioenpot in het buitenland wordt beheerd.

CHRIS DE GROOT Managing Partner Financial Assets Executive Search

## InHolland is echt niet geholpen met gesnuffel

Met stijgende verbazing las ik dat collegevoorzitter Dockle Terpstra van InHolland een interne onderwijscontrole dienst wil instellen (NRC Handelsblad, 10 december). Dat is geen goed idee.

Van 1974-2004 was ik als docent verbonden aan voorgangers van InHolland. Het declaratiegedrag van de docenten werd tot twee cijfers achter de komma gecontroleerd. De verwonderlijke kasteikorten die de krant meldt, kunnen niet aan het gedrag van docenten of studenten worden toegeschreven.

Er waren ook serieuze voortgangvergaderingen, waarin de docenten de vorderingen van de studenten bespraken. Drie keer heb ik een upgradung van een diplomabeoordeling van nabij meegemaakt. Het ging om sommeringen van hogerhand aan de vakdocent om van een 5 een 6 te maken.

Het instellen van een interne controle dienst is een macho-oplossing, een bij calamiteiten toegepaste structuuringsgreep die geen herwonen vertrouwen zal brengen. Zo'n structuuringsgreep zal docent noch student centraal stellen. Ze zal centralisering, technocratisering, bureaucratisering en bovenal onderlinge achterdocht in de hand werken. 'Snuffelen' en 'in laatjes kijken' zal ons toekomstperspectief worden. Zo'n oplossing is een onderwijsinstelling die ondermeer hoogwaardige personeelwerkers en human-resource developers moet afleveren, onwaardig.

Inderdaad, InHolland heeft be-

hoefte aan geloofwaardige bestuurders. Hopelijk nemen de opvolgers van Terpstra diens raad serieus, maar leggen ze zijn idee voor die interne onderwijscontrole dienst terzijde. Dan kunnen zij het voortouw nemen in het streven naar een betrouwbare organisatie, met een leerklimaat waarin docenten, medewerkers en managers samen werken aan een constructieve en degelijke voorbereiding op een beroep in de samenleving; een klimaat dat ook een voorbeeld is van 'zo gaan mensen met elkaar om': alert en te goeder trouw.

F.D. WIRTZ

Zeist

## Zware tijden voor joden en christenen in Egypte

De geruststelling boven het artikel van Maurits Berger, 'geen zorgen, die sharia is allang ingevoerd in Egypte', ontgaat mij eerlijk gezegd (Opinie, 13 december). Ik geef twee voorbeelden. Op 6 oktober 1981 vermoordde Khalid Islambouli, lid van de islamistische jihadbeweging, Egyptes president Anwar Sadat en elf anderen, onder wie de ambassadeur van Cuba, een generaal uit Oman en een koptisch-orthodoxe bisschop, terwijl 28 anderen werden verwond. Een belangrijk motief voor deze moord was het bezoek van Sadat aan Israël (1977) en de met de Nobelprijs voor de vrede (1979) bekroonde vredesakkoorden met Israël (1978).

In juni 1992 uitte de Egyptische journalist en schrijver Faraj Fuda kritiek op de islamitische clerus en maakte hun ambitie om sharia in te voeren belachelijk. Deze kritiek werd niet gewaardeerd. Een groep van al-Azhar in Kairo had de mening van de sheik al-Azhar, Jadd al-Haqq, uit 1988 aanvaard, waarin seculiere schrijvers als vijanden van de islam werden gebrandmerkt. Fuda werd als zo'n seculiere geïdentificeerd en werd vijf dagen later vermoord. Al-Azhar sprak de straf uit, en wij voerden de executie uit, aldus zijn moordenaars. Of deze islamisering „door de hele bevolking breed wordt gedragen“ en „in het algemeen vredelevend, maar soms ook gewelddadig“ is, waag ik te betwijfelen: tolerantie voor andersdenkenden en andersgevolgen kent de sharia niet. Voor Joden, christenen, seculieren en homoseksuelen, om maar een paar dwarsstraten te noemen, breken zo mogelijk nog zwaardere tijden aan dan voorheen.

DAN COHEN Voorzitter Federatie Nederlandse Zionisten

## Zo voorkom je fietsfile

De reizende commentator Maarten Huygen (Opinie, 8 december) raakte verzeild in een fietsfile. Bij groen licht trokken de eerste fietsers zo langzaam op dat hij nog minstens één stoplichtronde moest wachten. Sommige wroge en kruisjngen kunnen de toenemende stroom fietsers niet meer aan. Huygen denkt dat een rem op de fietsgroei het tij kan keren. Fietsers moeten betalen.

Graag wijs ik op de mogelijkheden om fietspaden te verbreden, vooral nabij kruisingen. Dit kan ten koste gaan van ruimte voor de automobilist. Veel meer fietsers kunnen dan bij groen tegelijkertijd oversteken. Op de bestemming aangekomen, kunnen parkeerplaatsen worden gebruikt als stalling. Op één parkeerplaats passen twaalf fietsen, in gestapelde vorm zelfs 24. De verstopte binnenstadautomobilist levert wat ruimte in. Alle andere gebruikers zullen hiervan profiteren. ARJEN ZIJLSTRA Cuijk

## Brieven over Martin Bosma



## Letterlijk gezegd? Nee. Toespelingen? Jazeker

PVV-Kamerlid Martin Bosma schrijft in Opinie & Debat van 10 december: „Ik definieer links nergens als volksvijand.“ In zijn boek *De Schijn-élite van de Valse Munters* zou ook de term „verrader“ niet voorkomen. Dat klopt wel. Maar Bosma is verstandig genoeg om te beseffen dat je de woorden niet letterlijk hoeft te gebruiken om er wel op te zinspelen.

Tot twee keer toe citeert hij Melanie Phillips, waarbij links wordt aangevreven dat ze „het recht van het volk vernietigen om te leven in een maatschappij die gekenmerkt wordt door een gemeenschappelijke geschiedenis, godsdienst, wet, taal en tradities“.

De tweede keer voegt hij eraan toe: „De elites zijn in opstand gekomen tegen de gewone burger die zij zien als achterlijk, reactionair, seksistisch, nationalistisch, ouderwets, burgerlijk, zonder goede smaak en zelfvoldaan. Door miljoenen mohammedanen naar het Westen te halen, worden die waarden naar de achtergrond gedrongen. Het klootjesvold dat waagt te klagen over een vreemd luchtje in het portiek, krijgt eindelijk de rotschop die het verdient. Henk en Ingrid kunnen gaan. [...] De linkse kak tegen het volk.“ Ten aanzien van tegenstanders van massa-immigratie schrijft hij bijvoorbeeld: „Het hele subsidienetwerk van links is uit op ondergang.“

Meer van dergelijke toespelingen lezen? Lees Bosma's boek – het zijn er te veel om op te noemen. Hij heeft gelijk, de woorden volksvijand en verrader worden niet genoemd. Zuivere definities en feiten, daar gaat het in zijn boek ook niet om. Het gaat vooral om stemmingmakerij en publiciteit. En dat gaat hem niet slecht af.

PAUL TEMPELAAR Almelo

## Brieven over de Bersiap



Illustraties Cyprian Koscielniak

## Indonesische excuses zijn niet nodig nu

Ook mijn familie heeft, net als die van Jan A. Somers (Opinie, 12 december), de Bersiap meegemaakt. Mijn vermagerde grootmoeder en haar kinderen, onder wie mijn vader, overleefden deze terreurvertoorn. Ondanks de erkenning van het leed en het grote onrecht dat deze groep Nederlanders is aangedaan, ben ik het niet met Somers eens dat Indonesië excuses zou moeten aanbieden voor de Bersiap, in navolging van de Nederlandse inzake Rawagede.

Er is een belangrijk verschil: de net uitgeroepen Indonesische regering in 1945 kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor het aangerichten van een slachting onder weerloze Nederlandse vrouwen en kinderen. De daders waren bendes opgeschoten jongeren. Zij hadden Japanse wapens gekregen of veroverd. De massamoord in Rawagede kon daarentegen gebeuren als gevolg van een weloverwogen beslissing tot een koloniale oorlog die was genomen door de Nederlandse regering. Deze oorlog werd gesteund door de meerderheid van de Nederlandse bevolking. Het aantal slachtoffers is onvergelykbaar. Tijdens de Bersiap kwamen tussen de 3.500 en 20.000 mensen om. Bij de

onafhankelijkheidsoorlog waren dat er ongeveer 150.000.

Ik hoop dat Rawagede het begin is van de erkenning en de bewustwording van alle wrede daden die ons land heeft begaan in onze voormalige kolonie. Juist de nadruk op de Bersiap tijd staat dat in de weg, doordat de overlevenden vooral het eigen leed in de Nederlands-Indische geschiedenis erkennen.

TINEKE BENNEMA Historicus, Breda

## Die excuses moeten wel

Ook ik ken de verhalen over de Bersiap, van mijn man en mijn schoonfamilie, die eerst de Japanse kampering en toen de Bersiap hebben doorstaan. Mijn man is er levend uitgekomen, de jongen voor hem niet. Zijn schedel werd met een klewang gekleefd – zomaar. Dapper was dat hoor, om in te hakken op een rij uitgemergelde jongens en mannen. Ook mijn schoonmoeder heeft geluk gehad. Zij en mijn schoonzusje zaten niet in het transport dat werd overvallen. Dapper was dat hoor, om zieke en uitgehongerde vrouwen en kinderen te vermoorden. Als we dan toch bezig zijn met excuses, wil ik ook excuses voor de slachtoffers van de Bersiap.

JOAN MARKS Rijswijk

## Brief over klokkenluiden

Wees wijs, doe het niet Overheidsorganisaties bezigen de 'klokkenluidersregeling'. Deze stimuleert ambtenaren zo veel mogelijk (intern) melding te doen van misstanden. Zo hoeven zij niet (direct) de media te benaderen. Deze regeling is vorig jaar vernieuwd, met als belangrijkste aandachtspunt een betere bescherming van de melder. Dit moest een hogere meldingsbereidheid opleveren.

Uit de praktijk blijkt dat de Wet openbaarheid bestuur (WOB) deze bescherming tenietdoet. Volgens deze wet zijn vrijwel alle overheidsstukken openbaar, óók de dossiers van integriteitsonderzoeken. Alle informatie over een mogelijke misstand ligt op straat – de melding, verslagen van gesprekken met de melder, de namen van getuigen en van de mogelijke schender, onderzoeksmateriaal, rapporten, alles. Ook bij een anonieme melder zal informatie uit de stukken vaak naar hem of haar te herleiden zijn.

Het *Haarlems Dagblad* heeft via een beroep op de WOB alle integriteitsdossiers over een aantal jaren bij de gemeente Haarlemmermeer aangevraagd. De gemeente heeft dit geweigerd, maar verloor zowel het beroep bij de rechtbank als het hoger

## nrc ombudsman

## Bosma versus Jensma, Knip versus Greenpeace – waar staat de krant?

Moeten feiten ook in een opiniestuk kloppen? Ja natuurlijk – maar interpretaties staan vrij.

Folkert Jensma maakte een fout in zijn column over de PVV en de rechtsstaat (*Voor de PVV is de rechtsstaat maar lastig*, Opinie & Debat, 27 november). Dat was een heftige column, waarin hij uitvaart tegen de „schending van rechtstatelijke beginselen“ door de PVV.

Over het boek van ideoloog Martin Bosma, *De Schijn-élite van de Valse Munters*, schreef hij: „In Bosma's boek worden lijsten bepleit van mensen die de verkeerde mening aanhangen of die het land 'verraaden' aan de moslims. Deze mensen moeten uit hun beroep worden gezet. Op internet worden deze lijsten enthousiast bijgehouden.“

Dat laatste klopte, het eerste niet. Bosma's boek is een aanklacht tegen linkse 'valsemunters' in de politiek, rechtspraak, media en elders, die vaak met naam en toenaam worden geïdentificeerd. Deze elite, „die weigert ons te beschermen en te verdedigen“, gebruikt de islam („moslimmigranten zijn de stoortroepen van mei 1968“) om linkse idealen te vestigen, waarvan alleen, „heel, heel misschien“, het Nederlandse volk ons kan redden.

Maar nee, hij bepleit geen lijsten van mensen die uit hun beroep moeten worden gezet.

Het Kamerlid dreigde met stappen bij de Raad voor de Journalistiek. Jensma gaf een column later toe dat hij „slordig“ was geweest. Hij had een koppeling gelagd tussen de lijsten van landverraders die hij op internet zag en de opsommingen van 'valsemunters' die hij in het boek van Bosma aantrof.

Pijnlijke vergissing, juist omdat de inzet van die column zo hoog was. En een dure les: wie de PVV de maat neemt – een partij die geen kans onbenut laat voor een aanval op deze krant, die „behoudens een enkele uitzondering alleen maar extreem-linkse columnisten heeft“ – moet zijn feiten op een rijtje hebben. Overigens houdt Jensma de interpretatie staande die hij in de rest



## Bosma bepleit geen lijsten – maar hij somt wel veel namen op

van zijn column geeft, dat de PVV critici of andersdenkenden in een „goed-fout schema“ plaatst. Hij is er nu zelf een voorbeeld van.

Een week na die correctie verscheen boven Jensma's column een opiniestuk van Bosma, waarin hij de vloer aanveegde met Jensma. Waarom? Bosma vond de correctie niet royaal genoeg, zegt plaatsvervangend hoofdredacteur Joost Oranje, en wilde een reactie schrijven – wat hem in eerste instantie ook door de krant was aangeboden.

Dat werd hem gegund, ook omdat de krant dan sterker zou staan mocht Bosma nog naar de Raad stappen, aldus Oranje. Los daarvan is er het normale proces van hoor en wederhoor, zegt hoofdredacteur Peter Vandermeersch. „Zelfs als er geen fout gemaakt zou zijn in die column, is het normaal dat iemand die zo frontaal wordt aangevallen ook de kans krijgt om een wederwoord te plegen.“

Ja, dat is waar. Maar dat stuk van Bosma riep ook weer vragen op. Hoe zit het nu? Reageert Jensma? De reactie van de PVV zelf was ook royaal: „Prachtig stuk van Martin Bosma in NRC roddelblad“, twitterde Geert Wilders triomfantelijk.

Het punt is: de rechtstatelijke lijn die Jensma in zijn column verdedigde, strookt met de commentaren van de krant. Nu blijf je als lezer zitten met de vraag wat je moet denken van de PVV en de rechtsstaat – en waar de krant voor staat.

Dat vond ik ook ongelukkig van het opinietweeluis van publicist Jaffe Vink (*Greenpeace liegt en bedriegt*,

Opinie, 5 december) en Greenpeace-woordvoerder Marietta Harjono (*Vink is het hulpje van Trafigura*).

Vink, auteur van *Het gifschip*, beschuldigt Greenpeace ervan dat het een milieuschandaal in Ivoorkust in 2006, veroorzaakt door het dumpen van chemisch afval, heeft opgeblazen tot een giframp, heeft opgewonden en gewonnen; Greenpeace zet Vink neer als handlangers van het oliebedrijf Trafigura, dat verantwoordelijk was voor het dumpen.

Beide partijen kregen dezelfde dag evenveel ruimte, een nadrukkelijke wens van de hoofdredacteur. Dat lijkt ook redelijk en eerlijk.

Maar in dit geval vond ik het toch vreemd. Want het gaat hier niet om pure opinies, maar om de juiste interpretatie van de feiten. Was dat afval nu 'giftig' of niet? Daar had ik graag een deskundige uitleg over gelezen. Of is scheikunde ook al een meningenvinkel?

Bovendien, de krant is ook in deze zaak niet neutraal. Vink baseert zich op artikelen van wetenschapsredacteur Karel Knip, die als eerste vraagtekens plaatste bij de berichten over doden en gewonden. Volgens Knip konden er, door de zuurgraad van het afval, nooit genoeg schadelijke gassen zijn ontsnapt om doden te veroorzaken.

Deelt de krant die conclusies? Ja, de krant staat achter Knip, heeft de hoofdredacteur hem laten weten. Maar is het dan niet des te gekker dat de westie, op dezelfde dag en met twee even lange stukken, moet worden behandeld als een geval van welles-nietes?

Dat lijkt op de hang naar kwantitatief evenwicht die je in sommige Amerikaanse kranten ziet, waar nieuws over Republikeinen evenveel tekst moet krijgen als dat over Demokraten, uit angst voor het verlies van partijidheid.

Nettoresultaat: een discussie die moet gaan over de feiten is nu een kwestie geworden van 'gelijkwaardige' opinies, verwijten en verdrachtmakingen.

Daar schiet je weinig mee op.

SJOERD DE JONG

## De lezer schrijft,

## de krant antwoordt

## Moet dat nou, die schietgrage jager?

Oproep aan de krant: staakt uw wild geraas! Treurig word ik van die verhalen over het doden van in het wild levende dieren in Nederland. Eerst al dat recept van hazenvlees, terwijl de hazenstand in Nederland nu dramatisch laag is. En dan nog dat artikel in de zaterdagkrant (*Kwisplend staat Pim voor me, fazant in de bek*, Hollands Dagboek, 3 december) over de lust van het jagen en het eten van zelf geschoten wild.

Is er soms uit onderzoek onder lezers gebleken dat er jagers in ons midden zijn, waardoor de redactie denkt dat wij zittende te wachten op zulke zelfgenoegzaam verhalen?

Rietje Veltkamp Ankeveen

## Ook hij past in het Hollands Dagboek

Adjunct-hoofdredacteur Hans Steketee zegt: „De jacht kan, net als diervoorproeven en nertsfokkerijen, vanouds rekenen op felle reacties. Maar het idee van het Hollands Dagboek is nu eenmaal dat het een doorkijkje geeft in iemands leven. Naast – min of meer – bekende Nederlanders zijn dat vaak vertegenwoordigers van groepen die in het nieuws zijn. En ook jagers waren de laatste tijd in het nieuws, onder meer wegens het verkrijgen van roofdieren in Drenthe, en door de rol die staatssecretaris Bleker voor hen ziet weggelegd. Reden genoeg om de vrijplaats van het Hollands Dagboek ook eens door een jager te laten gebruiken.

„Stelling neemt de krant in het commentaar. Wat de jacht betreft langs deze lijn: in een land zonder echte wildernis is de jacht een onontkoombare vorm van natuurbeheer. Maar óóf alles geloven we dat lezers zelf hun mening willen bepalen (of herzien) aan de hand van reportages, vraaggesprekken, achtergrondstukken én afleveringen van het Holland Dagboek.“

Sjoerd de Jong is ombudsman van NRC Handelsblad. De ombudsman behandelt journalistieke kwesties, op eigen initiatief of op verzoek van lezers. Zijn oordeel is persoonlijk, en staat los van dat van de (hoofd)redactie. Statuten: [www.nrc.nl/ombudsman](http://www.nrc.nl/ombudsman). **Reacties:** [ombudsman@nrc.nl](mailto:ombudsman@nrc.nl)

Advertentie

# vpro onder de boom!



dag en nacht verkrijgbaar bij [vpro.nl/winkel](http://vpro.nl/winkel)